

ЛЮДМИЛА КОЗИНЕЦ НАГРАДАТА „КОРА“

Превод от руски: Александра Каназирска, 1984

chitanka.info

Преди двеста години съветът на планетата Терра, разположена на твърде удобно място във Вселената, прие тъй наречения Закон за Живот.

Внимателният преглед на съществуващите и перспективните енергетични ресурси, на свободните площи и хранителните продукти, очакваното развитие на технологията позволи да се установи точният срок на живот за всеки гражданин на Терра — 120 години. Това беше справедливо. За този срок човек успяваше да извърши много нещо, много да види, да дочека своите правнуци и да си отиде достойно. Постепенно дори изчезна глаголът „умираам“ — казваха „той си отиде“.

Годините, определени за всеки човек, можеха да се подаряват, да се завещават и дори да се унаследяват, ако сто и двадесетгодишният срок по трагична случайност се прекъснеше — например при катастрофа да загине близък родственик... Всички на Терра скоро привикнаха към този ред на нещата. И се появи нова, висша форма на поощрение — живот. Година, две, три, пет години — съобразно заслугите. Това също беше справедливо — изявен учен, медик, поет можеха да завършат своя труд (тъй често животът не стига), да въплътят последните си замисли или просто да се порадват на живота и на работата си...

... Художникът Тил приемаше поздравления. Неговите картини... Без тях сега животът на Терра изглеждаше невъзможен. Петдесет години самоотвержен труд и ето: най-високата награда на Терра, наградата „Кора“ — двадесет години живот и кристална статуетка на млада девойка.

Статуетката, символ на наградата, му връчи самият председател на Съюза на творците. Художникът Тил бе осмият, удостоен с тази награда, откакто тя беше създадена. Сякаш всички на планетата го поздравиха. Художникът Тил се усмихваше и благодареше, благодареше...

Когато гостите си отидоха, художникът Тил седна в дълбокото кресло, взе своята сияща награда и се замисли, плъзгайки поглед по прозрачното тяло. Най-вече се мъчеше да си припомни защо я наричат Кора тази награда, тази девойка-живот. Дълго я разглежда, потънал в обичайното си, но неочаквано за днешния ден мълчание.

И пристигна в дома на Тил неговият стар приятел, поетът и скептикът Дан. Но не поздрави Тил, а с болка и мъка погледна

наградата и запита:

— Знаеш ли защо я наричат Кора? Знаеш ли откъде се е взел обичаят да подаряват години и изобщо целият този фонд?

— Говори — отвърна Тил. — Познавам любовта ти към суеверията, древните страсти и страхъ, но това няма да ме спре. Чакам разказа ти без печал и съмнения.

— Добре — каза Дан, — ще ти разкажа историята на фонда Живот, историята на наградата Кора.

Това се случило отдавна. Веднага след като приели Закона за Живот.

В нашия град живеел художник. Ти познаваш творбите му. Неговото име? Сега няма да споменавам името му. Ще го назовем просто Майстора. Появрай ми, той е достоен за това прозвище.

Майстора бил вече стар. Според тогавашния закон му оставали още десетина години. По думите на онези, които го познавали, Майстора бил изцяло буря и пламък. Неудържим, неукротим гений. И твърде самoten. Познавали го всички. А го обичала само една. Кора...

Веднъж тя отишла при нотариуса, съставила и подписала необходимите документи и на другата сутрин си отишла...

Отишла там, откъдето няма връщане. Разбираш ли, отишла си доброволно! И в същия ден Майстора получил официално уведомление, че според завещанието на Кора получава още сто години...

Да, да. Той също си отишъл. Веднага. Нямал нито родственици, нито близки и неговите сто и десет години станали собственост на Съюза на Творците. Съгласно завещанието на Майстора бил основан фондът „Кора“... Признала го цялата Терра. И в него започнали да постъпват годините на онези, които загинали или си отишли доброволно и не оставили наследници. Не ти ли е някак страшно? Сега ще ти кажа и най-главното.

Първият, когото Съюзът официално наградил от фонда „Кора“, полудял за броени минути. Вторият си отишъл доброволно като Майстора. Третият се отказал от наградата. Четвъртият използвал само половината и си отишъл.

— А останалите трима?

— Те са живи. Но никой освен Съвета на фонда не знае имената им. И кой знае дали те все още са Творци... А аз си мисля какво ще

стане с теб...

Художникът Тил гневно присви очи:

— Върви си — рече той на своя приятел, поет и скептик, — ти нямаш право...

Дан си отиде, презирачки Тил. А художникът Тил... Тил слушаше предсмъртните слова на Кора — те се съхраняваха в архива на планетата Терра, записани на лента. И с настъпването на полунощ пристигна и Кора. Тя седна на пода, сви колене до брадичката си и вдигна към художника Тил разплаканите си очи.

— Не можех иначе — рече Кора. — Аз го обичах. Беше невъзможно той да... Знаеш ли, едва в края на живота си той разбра нещо твърде важно, най-важното. И много се страхуваше, че не ще съумее да го изрази, да го открие на хората...

А аз не можех с нищо да му помогна. Бездарница съм... Учех се при него. Той гледаше работите ми, понякога ги хвалеше, но аз виждах как изкривява устните си... Да остана да живея след него и да разказвам на хората за него ли? Аз — да говоря за Него? Не бих могла... И ако аз не съм Творец, ако съм нищо, то нека Майстора да живее! Майстора и любимият... Нима това не е справедливо?

... А после прозвуча гласът на Майстора:

— Аз може да съм празен глупав стариц, но подлец не съм. Да живея на света сред хората като вампир, като върколак, който е изпил живота на една девойка. А девойката беше талантлива... Удивително талантлива... Аз, старият мърморко, не намерих за нея думи за похвала — е да, имам болен черен дроб. Тъй и не намерих... Тя писа в последното си писмо: „Живей! Работи! Обичай живота! Аз не се страхувам — аз не си отивам, аз оставам в тебе! Това е щастие и аз ти благодаря за него!“

Не ми достигна съвест да живея така. През цялото време пред погледа ми беше тя. Единствената... Нейните години, дарени ми, ме задавяха. Ако вие я познавахте! Всяка минута от нейния живот е скъпа, всяка минута аз питах себе си — нима аз живея? Нима това е вярно? И струва ли това нейния живот? Ами ако не съумея да оправдая тези минути и години, ако всичко, което сътворя, е жалко мащане, способно само един единствен път да заслепи едно единствено свято сърце? Аз познавах Кора... Аз съм недостоен за нейния живот и недостоен

двойно, защото не издържах, защото си отидох доброволно. Нейната жертва беше напразна...

* * *

Бавно се въртяха звездите на ношната Терра, звучаха гласовете на предшествениците, на творците, удостоени с наградата „Кора“. Художникът Тил ги изслуша всички — и онзи, чийто разум се бе задушил под безмерната нощ, и онзи, който винаги и за всичко осъждаше себе си твърде строго, и онзи, който, скривайки името си, не бе пожелал да се нагърби с тежкия товар — да оправдае безценния дар пред жителите на Терра. Само този, който се бе отказал от наградата „Кора“ не чу Тил.

Тежко и страшно бе на художника Тил през тая нощ.

Но със зората сенките отстъпиха. Тил излезе в градината, набра, колкото можеше да държи, от белите, натежали от утринната роса цветя и ги хвърли в сребърното езеро. И извика:

— Кора! Аз ще живея! Майсторе! Аз съм по-сilen от тебе!

... Когато слънцето изгря, художникът Тил вече беше в ателието си. Той работеше.

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 5/1984 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.